

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

822098_RegNr_3K-3-233/2014

<http://www.infolex.lt/tp/822098>

Santrauka:

BUAB kreditorius prašė sumažinti kito kreditoriaus reikalavimą, kadangi kitoje laidavimo sutartis, kurios pagrindu priimtas teismo įsakymas dėl skolos iš to kreditoriaus priteisimo, pripažinti negaliojančia. Pirmosios instancijos teismas prašymą tenkino iš dalies, o apeliacinės instancijos teismas - atmetė. Kreditorius pateikė kasacinį skundą.

LAT nurodė, kad bankroto teisės normose nustatyta teisė tikslinti kreditoriaus reikalavimą nesuteikia galimybės bankroto proceso dalyviams tai daryti nesant teisės aktuose nustatyto pagrindo, todėl kreditorių finansinių reikalavimų tikslinimas yra galimas tik paaiškėjus naujoms aplinkybėms, dėl kurių reikalavimo patenkinimas nebelaikytinas teisėtu ir pagrįstu, kurios iki tol nebuvo žinomos ir dėl kurių teismas nėra pasisakęs įsiteisėjusia nutartimi. Nagrinėjamu atveju kol galioja teismo įsakymas ir neatnaujintas procesas dėl jo pagrįstumo, bankroto byloje negali būti kvestionuojamas teismo nutartimi šio teismo įsakymo pagrindu patvirtinto kreditoriaus reikalavimo dydis. Teismo sprendimas, kuriuo pripažinta negaliojančia laidavimo sutartis, iš kurio kilo kreditoriaus reikalavimas, įgijo res judicata galią, tačiau jis yra pagrindas atnaujinti procesą byloje dėl teismo įsakymo, bet ne pagrindas iš naujo vertinti ar tikslinti bankroto byloje kreditoriaus reikalavimą.

LAT paliko galioti apeliacinės instancijos teismo nutartį.

Civilinė byla Nr. 3K-3-233/2014 (S)
Teisminio proceso Nr. nesuteiktas

Procesinio sprendimo kategorijos:

116.11; 125.11.2; 126.5

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2014 m. balandžio 25 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų: Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Birutės Janavičiūtės ir Rimvydo Norkaus,

rašytinio proceso tvarka teismo posėdyje išnagrinėjo civilinę bylą pagal **trečiojo asmens kreditoriaus akcinės bendrovės DNB banko** kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutarties peržiūrėjimo uždarosios akcinės bendrovės „Gertauta“ bankroto byloje dėl kreditoriaus reikalavimo patikslinimo, trečiasis asmuo kreditorius D. B.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Prašymo esmė

Byloje keliamas klausimas dėl kreditoriaus teisės ir pagrindo patikslinti reikalavimą.

Kauno apygardos teismo 2008 m. liepos 9 d. nutartimi UAB „Gertauta“ iškelta bankroto byla.

Kauno apygardos teismo 2009 m. vasario 6 d. nutartimi patvirtintas kreditoriaus BUAB „Šalčininkų valda“ 5 380 890,85 Lt reikalavimas, grindžiamas Kauno apygardos teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymu, priimtu civilinėje byloje Nr. L2-1370-343/2008. Šiuo teismo įsakymu nuspręsta išieškoti iš skolininko UAB „Gertauta“ kreditoriaus BUAB „Šalčininkų valda“ naudai 5 304 546,37 Lt skolos, kildinamos iš 2006 m. gegužės 31 d. ir 2006 m. spalio 26 d. sudarytų laidavimo sutarčių. BUAB „Šalčininkų valda“ 2009 m. gruodžio 29 d. turto pardavimo be varžytynių aktu pardavė BUAB „Gertauta“ 5 380 890,85 Lt debitorinę skolą E. G. už 5380 Lt, todėl Kauno apygardos teismas 2010 m. balandžio 12 d. nutartimi BUAB „Šalčininkų valda“ išbraukė iš BUAB „Gertauta“ kreditorių sąrašo ir į jį įtraukė E. G. su tokio pat dydžio reikalavimu. 2010 m. liepos 16 d. reikalavimo perleidimo sutartimi E. G. kreditoriaus reikalavimą perleido trečiajam asmeniui D. B. už 8000 Lt, todėl Kauno apygardos teismo 2010 m. rugpjūčio 24 d. nutartimi E. G. iš kreditorių sąrašo išbrauktas, o trečiojo asmens D. B. 2010 m. kovo 3 d. nutartimi patvirtintas 1 128 979,03 Lt kreditoriaus reikalavimas patikslintas ir padidintas iki 6 509 869,88 Lt.

Trečiasis asmuo kreditorius DNB bankas kreipėsi į teismą, prašydamas patikslinti kreditoriaus D. B. reikalavimą, sumažinant jį 4 243 779 Lt suma, taip pat taikyti laikinąsias apsaugos priemones – iki bus išnagrinėtas prašymas atnaujinti procesą ir byla išnagrinėta iš esmės uždrausti trečiajam asmeniui D. B. balsuoti BUAB „Gertauta“ kreditorių susirinkime dėl 4 243 779 Lt kreditoriaus reikalavimo sumos; uždrausti 2009 m. balandžio 14 d. susirinkimo nutarimu išrinktam kreditorių komitetui priimti bet kokius sprendimus. Trečiasis asmuo nurodė, kad Kauno apygardos

teismas 2011 m. gruodžio 12 d. sprendimu (įsiteisėjo 2012 m. lapkričio 29 d.) pripažino negaliojančia 2006 m. gegužės 31 d. laidavimo sutartį, kurios pagrindu buvo priimtas 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymas ir patvirtintas BUAB „Šalčininkų valda“ kreditoriaus reikalavimas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nutarčių esmė

Kauno apygardos teismas 2013 m. birželio 7 d. nutartimi prašymą tenkino iš dalies, kreditoriaus D. B. reikalavimą sumažino iki 2 266 090,88 Lt, uždraudė D. B. balsuoti BUAB „Gertauta“ kreditorių susirinkime dėl 4 243 779 Lt kreditoriaus reikalavimo iki bus išnagrinėtas klausimas dėl jo, kaip kreditoriaus, reikalavimo apimties; atmetė prašymą uždrausti 2009 m. balandžio 14 d. susirinkimo nutarimu išrinktam kreditorių komitetui priimti bet kokius sprendimus. Pasisakydamas dėl kreditoriaus reikalavimo sumažinimo, teismas nurodė, kad, teismui pripažinus negaliojančia 2006 m. gegužės 31 d. laidavimo sutartį, negali būti situacijos, jog kreditorius D. B. būtų įtrauktas į kreditorių sąrašus, nors pagal esamus įrodymus neturi reikalavimo teisės į 4 243 779 Lt, todėl padarė išvadą, kad yra pagrindas modifikuoti jo reikalavimą 4 243 779 Lt suma, jį sumažinant iki 2 266 090,88 Lt. Teismas, vadovaudamasis teisingumo, sąžiningumo, protingumo principais, nurodė, kad, teismui panaikinus laidavimo sutartį, kurios pagrindu patvirtintas asmens, kaip kreditoriaus, reikalavimas, būtų neteisinga ir nesąžininga, kad ir toliau toks asmuo formaliai turėtų tokio pat dydžio kreditoriaus reikalavimą, kuris yra daugiau kaip pusė visų patvirtintų kreditorių reikalavimų.

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartimi tenkino trečiojo asmens kreditoriaus D. B. atskirąjį skundą, panaikino Kauno apygardos teismo 2013 m. birželio 7 d. nutarties dalį, kuria sumažintas trečiojo asmens kreditoriaus D. B. reikalavimas, ir atmetė trečiojo asmens AB DNB banko prašymą. Kolegija nutartyje nurodė, kad pirmosios instancijos teismas, sumažindamas patvirtintą kreditoriaus reikalavimą, neatsižvelgė į tai, kokių teisiniu pagrindu atsirado kreditoriaus 2010 m. rugpjūčio 24 d. teismo nutartimi patikslinto reikalavimo teisė į įmonę, ir nevertino, ar laidavimo sutarties pripažinimas negaliojančia gali turėti įtakos reikalavimo teisei galioti. Kreditorius D. B. įtrauktas į BUAB „Gertauta“ kreditorių sąrašą 2010 m. liepos 16 d. kreditoriaus reikalavimo perleidimo sutarties pagrindu. Byloje nenustatyta, kad ši reikalavimo perleidimo sutartis būtų ginčijama ar pripažinta negaliojančia, todėl, galiojant tokiam sandoriui, taip pat nenustačius teisinio laidavimo sutarties pripažinimo negaliojančia ir kreditoriaus reikalavimo teisės galiojimo ryšio, nebuvo pagrindo pripažinti, jog kreditorius neteko reikalavimo teisės į atitinkamą sumą.

Kolegijos nuomone, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai vertino teismo įsakymą per protingumo, teisingumo ir sąžiningumo prizmę, nes įsiteisėjęs teismo įsakymas įgyja *res judicata* galią, yra privalomas ir vykdytinas. Kolegija pažymėjo, kad civilinėje byloje Nr. A2-2219-657/2013 tenkintas kreditoriaus AB DNB banko prašymas atnaujinti procesą civilinėje byloje Nr. L2-1370-343/2008 dėl 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymo, paskirtas teismo posėdis, todėl tik pakartotinai išnagrinėjus bylą ir įvertinus aplinkybes, susijusias su 2006 m. gegužės 31 d. laidavimo sutarties pripažinimo negaliojančia teisiniais padariniais, gali būti nustatytos kreditoriaus reikalavimui patikslinti reikšmingos aplinkybės. Dėl to kolegija padarė išvadą, kad nutarties dalis, kuria patikslintas kreditoriaus D. B. reikalavimas, neteisėta, todėl naikintina, o prašymas sumažinti kreditoriaus D. B. reikalavimą atmestinas.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į kasacinį skundą teisiniai argumentai

Kasaciniu skundu trečiasis asmuo AB DNB bankas prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartį ir palikti

galioti Kauno apygardos teismo 2013 m. birželio 7 d. nutartį. Kasacinis skundas grindžiamas tokiais argumentais:

1. Kasatorius teigia, kad kreditoriaus reikalavimų tikslinimas paprastai susijęs su tuo, jog kreditoriaus reikalavimo tvirtinimo stadijoje negalima išsiaiškinti tam tikrų aplinkybių, turinčių esminę reikšmę kreditoriaus reikalavimo pagrįstumui ir jo dydžiui. Nagrinėjamu atveju pagrindą peržiūrėti BUAB „Gertauta“ bankroto byloje patvirtinto kreditoriaus reikalavimo pagrįstumą sudaro aplinkybė, paaiškėjusi jau patvirtintus kreditorių reikalavimų sąrašą, kad 2006 m. gegužės 31 d. UAB „Šalčininkų valda“ sudaryta laidavimo sutartis prieštarauja imperatyviosioms normoms ir negalioja. Tokia aplinkybė atitinka tiek ĮBĮ 26 straipsnio 1 dalyje, tiek kasacinio teismo praktikoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. balandžio 22 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-188/2011) suformuluotas sąlygas kreditoriaus reikalavimui tikslinti. Kasatorius mano, kad apeliacinės instancijos teismas be teisinio pagrindo rėmėsi byloje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2009 m. rugsėjo 30 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-369/2009, suformuluotu įrodinėjimo bankroto procese principu. Nagrinėjamu atveju po to, kai buvo patvirtintas kreditoriaus reikalavimas, paaiškėjo nauja aplinkybė – įsiteisėjo teismo sprendimas, pripažinęs negaliojančiu ir prieštaraujančiu imperatyviosioms įstatymo normoms bankrutavusios įmonės sudarytą laidavimo sandorį. Ši aplinkybė sudarė pagrindą iš naujo įvertinti patvirtinto kreditoriaus reikalavimo pagrįstumą, kartu patikrinti, ar ji nepaneigia ankstesnių įrodymų (2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymo). Kasatoriaus įsitikinimu, teismai, būdami aktyvūs ir atsižvelgdami į bankroto procese vyraujančią viešąją interesą, turėjo pripažinti, kad teismo sprendimas, priimtas patvirtintus kreditoriaus reikalavimą, turi tiesioginę įtaką bankrutuojančios įmonės išipareigojimų apimčiai ir sudaro pagrindą sumažinti kreditoriaus reikalavimą. Galiojantis kreditoriaus D. B. reikalavimas, patvirtintas negaliojančio ir nesąžiningo sandorio pagrindu, neatitinka bendrųjų teisingumo ir sąžiningumo principų, pažeidžia ne tik kasatoriaus, kitų kreditorių, bet ir viešąjį interesą.

2. Kasatorius nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas, akcentuodamas teismo įsakymo *res judicata* galią, privalomą ir vykdytinumą, neatsižvelgė į kitą, taip pat galiojančią ir privalomą vykdyti teismo sprendimą, kuriuo 2008 m. gegužės 31 d. laidavimo sutartis pripažinta negaliojančia. Kasatoriaus nuomone, netoleruotina situacija, kai ignoruojamas priimtas teismo sprendimas, privalomas tiek byloje dalyvavusiems asmenims, tiek kitas bylas nagrinėjantiems teismams. Kita vertus, kai yra dviejų teismo sprendimų, tiesiogiai vienas kitam neprieštaraujančių, bet skirtingai vertinančių ginčui išspręsti svarbias aplinkybes, konfliktas, turi būti atsižvelgiama į jų priėmimo aplinkybes: teismo sprendimo priėmimo laiką, bylos nagrinėjimo dalyką ir pan. Šiuo atveju akivaizdu, kad turėtų būti vadovaujama vėliau bendra tvarka (o ne teismo įsakymo išdavimo būdu) išnagrinėtoje byloje priimto teismo sprendimu, jame nustatytomis aplinkybėmis. Kasatoriaus nuomone, apeliacinės instancijos teismo argumentas, kad pirmiausia spręstinas bylos dėl teismo įsakymo proceso atnaujinimo klausimas, tik vėliau nagrinėtinas klausimas dėl kreditoriaus reikalavimo tikslinimo, akivaizdžiai prieštarauja bankroto proceso operatyvumo, koncentruotumo, viešojo intereso gynimo principams. Šiuo atveju teismas, matydamas akivaizdžius įrodymus apie pareikšto kreditoriaus reikalavimo negaliojimą ir nesąžiningumą, turėjo teisę ir pareigą bankroto byloje sumažinti nesąžiningai pareikštą ir patvirtintą reikalavimą.

3. Kasatorius pažymi, kad apeliacinės instancijos teismas nurodė, jog ginčijamas kreditoriaus D. B. reikalavimas patvirtintas reikalavimo perleidimo sutarties pagrindu, ir byloje nenustatyta, kad ši sutartis būtų ginčijama ar pripažinta negaliojančia; teismas neįvertino laidavimo sutarties pripažinimo negaliojančia padarinių ir įtakos kreditoriaus reikalavimo teisėms galioti. Kasatoriaus nuomone, šie motyvai iš esmės nesusiję su rezoliucine nutarties dalimi, todėl turi būti pašalinti dėl šių priežasčių: reikalavimo teisės perleidimo sutartis savaime nesukuria naujos prievolės ar teisinio santykio, ja pakeičiama viena prievolės šalis, todėl, įsiteisėjus teismo sprendimui pripažinti sandorį negaliojančiu, negalimas reikalavimo teisės, kylančios iš tokio sutarties, perleidimas, o teismas, nagrinėjantis ginčą, turi *ex officio* vertinti dėl neegzistuojančio objekto sudaryto sandorio galiojimo

klausimą; į teismo procesą dėl laidavimo sutarties pripažinimo negaliojančia, taip pat dėl kreditoriaus reikalavimo tikslinimo buvo įtraukti tiek reikalavimo teisę perleidęs, tiek ją įgijęs asmuo, todėl viso proceso metu jie žinojo apie galimus teismo sprendimus; perleistas teisės negaliojimo ir dėl to kylančių padarinių klausimas turi būti sprendžiamas tokios sutarties šalių, o ne BUAB „Gertauta“ bankroto procese.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegijos 2014 m. sausio 3 d. nutartimi atsisakyta priimti trečiojo asmens D. B. atsiliepimą į kasacinį skundą, nes jis neatitiko CPK 344, 347 straipsnio reikalavimų.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl pagrindo tikslinti teismo nutartimi patvirtintą kreditoriaus reikalavimą

Bankroto proceso tikslas – per įstatyme nustatytą bankroto procedūrų vykdymą užtikrinti, kad būtų visiškai ar iš dalies tenkinti įrodymais pagrįsti bankrutuojančios įmonės kreditorių reikalavimai ir apsaugoti bankrutuojančios įmonės interesai. Kreditoriaus reikalavimo patvirtinimas ar atsisakymas jį tvirtinti lemia ne tik konkretaus kreditoriaus teisę visiškai ar iš dalies gauti savo reikalavimų tenkinimą iš bankrutuojančios įmonės turto, bet ir turi įtakos patvirtintų reikalavimų bendrai sumai bei proporcijoms, kuriomis buvo tenkinami visų kreditorių reikalavimai. Dėl to reikšminga ir būtina sąlyga kreditorių reikalavimui patvirtinti yra šio reikalavimo patikrinimas. Pirminį kreditorių pareikštų reikalavimų patikrinimą atlieka bankroto administratoriaus ir arba teikia tvirtinti teismui, arba juos ginčija teisme. Nepriklausomai nuo administratoriaus pozicijos dėl konkrečių reikalavimų, teismas dar kartą juos tikrina. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad teismas kreditoriaus reikalavimą tvirtina tik tokiu atveju, jei iš byloje esančių duomenų galima išvada, jog jis pagrįstas įrodymais, kurių nepaneigia kiti įrodymai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2009 m. rugsėjo 30 d. nutartis, priimta civilinėje byloje *AB DnB Nord bankas v. UAB „Baiba“*, bylos Nr. 3K-3-369/2009; 2011 m. balandžio 22 d. nutartis, priimta *UAB „Norekso nekilnojamasis turtas“ bankroto byloje*, bylos Nr. 3K-3-188/2011; kt.).

ĮBĮ 26 straipsnio 1 dalies normoje nustatyta teisė kreditoriams tikslinti reikalavimus ir jų atsisakyti. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad kreditorių reikalavimų tikslinimas reiškia naują reikalavimo tikrinimą ir kartu įsiteisėjusios nutarties peržiūrėjimą, todėl turėtų būti tikslinama išimtiniais atvejais ir taikoma, kai nagrinėjant bylą nustatomas kreditorių reikalavimų dydžio pakitimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. balandžio 22 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje *UAB „Autokausta“ v. UAB „Norekso nekilnojamasis turtas“*, bylos Nr. 3K-3-188/2011). Kasacinio teismo pažymėta ir tai, kad bankroto teisės normose nustatyta teisė tikslinti kreditoriaus reikalavimą ar šio atsisakyti reiškia, kad, įsiteisėjus nutarčiai, kuria patvirtintas kreditoriaus finansinis reikalavimas, nėra kategoriško draudimo šį reikalavimą keisti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje *R. B. v. BUAB „Eudanas“*, bylos Nr. 3K-3-261/2011; 2003 m. birželio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje *Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcija v. LUAB „Lietuvos aidas“ ir kt.*, bylos Nr. 3K-3-308/2013).

Bankroto teisės normose nustatyta teisė tikslinti kreditoriaus reikalavimą nesuteikia galimybės bankroto proceso dalyviams patvirtintus kreditorių finansinius reikalavimus tikslinti bei peržiūrėti nesant tokio teisės aktuose nustatyto pagrindo. Kreditorių finansinių reikalavimų tikslinimas yra galimas tik paaiškėjus naujoms aplinkybėms, dėl kurių reikalavimo patenkinimas

nebelaikytinas teisėtu ir pagrįstu, kurios iki tol nebuvo žinomos ir dėl kurių teismas nėra pasisakęs įsiteisėjusia nutartimi.

Nagrinėjamu atveju 2009 m. vasario 6 d. nutartimi BUAB „Gertauta“ bankroto byloje patvirtintas BUAB „Šalčininkų valda“ 5 380 890,85 Lt kreditoriaus reikalavimas, kylantis 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymo pagrindu. Vėliau po kreditoriaus reikalavimo patvirtinimo atsirado nauja aplinkybė – Kauno apygardos teismas 2011 m. gruodžio 12 d. sprendimu, kuris įsiteisėjo 2012 m. lapkričio 29 d., pripažino negaliojančia 2006 m. gegužės 31 d. laidavimo sutartį kaip prieštaraujančią imperatyviosioms normoms. Būtent šios sutarties pagrindu buvo priimtas 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymas ir patvirtintas kreditoriaus reikalavimas bankroto byloje. Kasatorius mano, kad ši aplinkybė sudaro pagrindą iš naujo bankroto byloje įvertinti patvirtinto reikalavimo pagrįstumą, nes galiojantis kreditoriaus D. B. reikalavimas, patvirtintas negaliojančio ir nesąžiningo sandorio pagrindu, neatitinka bendrųjų teisingumo ir sąžiningumo principų, pažeidžia kitų kreditorių interesus. Kasatorius akcentuoja teismo sprendimo, kuriuo laidavimo sutartis pripažinta negaliojančia, *res judicata* galią.

Teisėjų kolegija, neneigdama teismo sprendimo dėl laidavimo sutarties pripažinimo niekine ir negaliojančia *res judicata* galios, pažymi, kad, nagrinėjant klausimą dėl kreditoriaus reikalavimo tikslinimo, reikšmės turi 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymo teisinė galia. Ginčo nagrinėjimas teisme paprastai užbaigiamas priėmus sprendimą, tačiau gali būti baigiamas ir kitais teismo procesiniais dokumentais (nutartimi, įsakymu). CPK 431 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tam tikrų bylų pagal kreditoriaus pareiškimą (dėl piniginių reikalavimų, atsirandančių iš sutarties, delikto, darbo santykių, išlaikymo priteisimo ir kitų) nagrinėjimas gali būti užbaigtas priimant teismo įsakymą. Nepateiktas skolininko prieštaravimas yra prielaida teismo įsakymui įsiteisėti. Įsiteisėjęs teismo įsakymas įgyja *res judicata* galią, tampa privalomu, nenuginčijamu ir vykdytinu teismo procesiniu dokumentu (CPK 18 straipsnis). Tai, kas nuspręsta teismo, yra privaloma visiems teisės subjektams ir turi būti vykdoma, įsiteisėjusio teismo sprendimo, įsakymo teisingumas negali būti kvestionuojamas kitaip negu instancine tvarka. Tačiau šalys turi galimybę prašyti atnaujinti procesą byloje, kuri užbaigta įsiteisėjusiu teismo įsakymu, o teismas, įvertinęs teismo įsakymo teisėtumą pagal paaiškėjusias naujas aplinkybes, panaikinti priimtą teismo įsakymą (CPK 365 straipsnio 1 dalis). Taigi tol, kol galioja teismo įsakymas ir neatnaujintas procesas dėl jo pagrįstumo, bankroto byloje negali būti kvestionuojamas teismo nutartimi šio teismo įsakymo pagrindu patvirtinto kreditoriaus reikalavimo dydis.

Nagrinėjamu atveju kreditoriaus reikalavimas buvo patvirtintas teismo įsakymo pagrindu. Teismo sprendimas, kuriuo pripažinta negaliojančia laidavimo sutartis, iš kurio kilo kreditoriaus D. B. reikalavimas, įgijo *res judicata* galią, tačiau jis yra pagrindas atnaujinti procesą byloje dėl 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymo, bet ne pagrindas iš naujo vertinti ar tikslinti bankroto byloje kreditoriaus reikalavimą. Dėl to teisėjų kolegija pripažįsta teisiškai pagrįstu apeliacinės instancijos teismo argumentą, kad pirmiau turėjo būti sprendžiamas bylos dėl 2008 m. rugsėjo 25 d. teismo įsakymo proceso atnaujinimo klausimas ir tik po to nagrinėtinas klausimas dėl kreditoriaus reikalavimo tikslinimo. Nors kasatorius, nesutikdamas su tokia išvada, teigia, kad tai neatitinka bankroto proceso operatyvumo, koncentruotumo principo, tačiau teisėjų kolegija konstatuoja, kad šių principų taikymu neturėtų būti paneigiama teismo įsakymo *res judicata* galia.

Minėta, kad, įsiteisėjęs teismo nutarčiai, kuria patvirtintas kreditoriaus reikalavimas, nėra draudimo jį keisti, tačiau toks reikalavimas gali būti tikslinamas, kai paaiškėja naujas jo teisinis ir faktinis pagrindas, kuris iki tol nebuvo žinomas ir dėl jo teismas nepasisakė įsiteisėjusia nutartimi. Informacinės teismų sistemos Liteko duomenimis, Kauno apygardos teismo 2013 m. spalio 22 d. nutartimi atnaujintas procesas dėl teismo įsakymu priteistos skolos sumažinimo, pakeistas Kauno apygardos teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. teismo įsakymas, nurodant, kad iš skolininko UAB „Gertauta“ kreditoriaus BUAB „Šalčininkų valda“ naudai išieškoti 1 060 767,37 Lt, kita teismo įsakymo dalis palikta nepakeista; Lietuvos apeliacinio teismo 2014 m. sausio 9 d. nutartimi palikta nepakeista Kauno apygardos teismo 2013 m. spalio 22 d. nutartis. Taigi būtent ši įsiteisėjusi teismo

nutartis bus pagrindas kreiptis į teismą kreditoriaus reikalavimo dydžiui pagal pakeistą Kauno apygardos teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. įsakymą patikslinti.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas tinkamai taikė ir aiškino materialiosios teisės normas, reglamentuojančias kreditorių reikalavimo tikslinimą, proceso teisės normas, reglamentuojančias procesinių sprendimų *res judicata* galią, todėl nėra teisinio pagrindo panaikinti ar pakeisti šio procesinio sprendimo kasaciniame skunde nurodytais pagrindais. Dėl to kasacinio skundo argumentai atmestini kaip nepagrįsti.

Dėl išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, priteisimo

Kasacinio teismo išlaidos, susijusios su procesinių dokumentų įteikimu, ir kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos (CPK 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas) šioje byloje yra 54,82 Lt. Atmetus kasacinį skundą, ši suma priteistina valstybei iš kasatoriaus (CPK 79 straipsnis, 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 92, 93 straipsniai, 96 straipsnio 2 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti iš akcinės bendrovės DNB banko (j. a. k. 112029270) į valstybės biudžetą 54,82 Lt (penkiasdešimt keturis litus 82 ct) bylinėjimosi išlaidų, mokėtinų į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos, įstaigos kodas – 188659752, biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Virgilijus Grabinskas

Birutė Janavičiūtė

Rimvydas Norkus